

Վրաստանի Հանրապետության Կրթության, գիտության և սպորտի նախարարության կողմից 2023-2024 ուստարվա  
առաջին 31-ի թիվ 1 արձանագրային որոշմամբ:



տնօրեն Ա.Նազարյան

ՀԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ՄԱՍԻՍ ՔԱՂԱՔԻ ՎԱՀՐԱՍ ԲԱԲԱՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՅՎԱԾ ԿՐԹԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳԾՈՎ

ՏԵՂԵԿԱԿԱՆ ՍՐԱԳԻՐ (ՊԼԱՆ)

2023-2024 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ

ՄԻՆԻՍՏԵՐԱՆ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՄԻՆԻՍՏԵՐԱՆ ԲԱԲԱՅԱՆ



### Պաշտոնային պարտականությունները

- 1) կազմակերպում և իրականացնում է ուսումնական հաստատությունում կրթության կազմակերպման արդյունավետությունը բարձրացնելուն ուղղված միջոցառումներ.
- 2) համակարգում է մասնագիտացված կրթական աջակցության ծառայությունները.
- 3) համագործակցում է գործընկերների հետ՝ փորձի փոխանակման և մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով.
  - 3.1) մասնակցում է ուսումնական հաստատության մանկավարժական աշխատողների կողմից սովորողների աջակցության ծառայությունների տրամադրման և նրանց կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիքների գնահատման գործընթացի կազմակերպման հարցերում.
  - 3.2) աջակցություն է տրամադրում սովորողներին և ծնողներին՝ ուսման մեջ, առօրյա հարաբերություններում և արտակարգ իրավիճակներում հանդիպող արգելքների ու դժվարությունների հաղթահարման գործընթացում.
- 4) կազմակերպում և ղեկավարում է սովորողների դաստիարակչական, արտադասարանական, արտադպրոցական աշխատանքներն ու դասղեկների գործունեությունը.
- 5) ապահովում է հաստատության և սովորողի ընտանիքի սերտ կապն ու համագործակցությունը: Կազմակերպում է սովորողների հանգիստն ու ժամանցը, միջոցներ ձեռնարկում սոցիալապես անապահով երեխաներին օգնություն ցույց տալու համար.
- 6) ուսումնական հաստատության, նրա ստորաբաժանումների մեթոդական միավորումների ղեկավարներին և մանկավարժական աշխատողներին գործնական օգնություն է ցույց տալիս ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման գործում.
- 7) ընդհանրացնում և միջոցներ է ձեռնարկում դաստիարակչական գծով մանկավարժական աշխատողների արդյունավետ, սահմանված կարգով երաշխավորված փորձը տարածելու համար.
- 8) աշխատանք է տանում սովորողների վարքի կուլտուրայի, վարվեցողության նորմերի և կանոնների ապահովման ուղղությամբ, աջակցում դպրոցական ինքնավարությանը, հասարակական վերահսկողությանը.
- 9) հսկողություն է իրականացնում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի ընթացքի, սովորողների առաջադիմության և վարքի նկատմամբ.
- 10) հսկում է ուսումնական հաստատության կանոնադրությամբ, ներքին իրավական ակտերով և կարգապահական կանոններով սահմանված պահանջների կատարումը.
- 11) կազմակերպում է ազգային մշակութային ժառանգության պահպանման ու զարգացման ուղղությամբ միջոցառումներ, նպաստում հանրակրթության միջոցով ազգային փոքրամասնությունների համայնքների լեզվի և մշակույթի զարգացման իրավունքի իրականացմանը.
- 12) մասնակցում է կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների՝ կրթություն ստանալու իրավունքի իրականացմանը:

**ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**

**Գլուխ 1.** Դպրոցի առաքելությունը ըստ զարգացման 5-ամյա ծրագրի ----- էջ 4-5

**Գլուխ 2.** Պարտադիր կրթության կենսագործում ----- էջ 5

- ❖ Հիմնական պարտադիր կրթության իրագործման աշխատանքային պլան ----- էջ 5-6
- ❖ ՀՀ «Հանրակրթության մասին» օրենքի իրագործման ՄԻԱՄՍՅԱԿՆԵՐ ----- էջ 7-8
- ❖ Աշակերտների չառաջադիմելու և նույն դասարան մնալու կանխարգելմանն ուղղված աշխատանքային ՊԼԱՆ ----- էջ 8-9

**Գլուխ 3.** Դաստիարակչական աշխատանքների պլանավորումը ----- էջ 9

- ❖ Դաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման օրինակելի թեմատիկա ----- էջ 10
- ❖ 5-7 դասարաններում «Խաղաղության կրթությունը Հայաստանում» դաստիարակչական դասդեկան ժամերի թեմատիկա ----- էջ 10
- ❖ 5-9 դասարաններում «Բազմազանություն և հանդուրժողականություն» դաստիարակչական դասդեկան ժամերի թեմատիկա ----- էջ 12
- ❖ 1-4 դասարաններում «Հանդուրժողականության ուսուցում» դաստիարակչական դասդեկան ժամերի թեմատիկա ----- էջ 14
- ❖ 1-9 դասարաններում «ԱՌՆ» ծրագրի շրջանակներում դաստիարակչական դասդեկան ժամերի թեմատիկա ----- էջ 17
- ❖ Երթևեկության կանոններ ----- էջ 18
- ❖ ՄԱԿ-ի «Երեխայի իրավունքների» կոնվենցիային համապատասխան աշակերտական ինքնավարության մարմնի՝ ԱԽ-ի գործունեությանը նպաստող գործողությունների պլան ----- էջ 19

**Գլուխ 4.** Դաստիարակչական աշխատանքների թեմատիկա ----- էջ 20

- ❖ Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական ուղղությունների պլանավորումը ----- էջ 22

**Գլուխ 5.** Դպրոց – ընտանիք կապի արտացոլումը սովորողների դաստ. աշխատանքներում ----- էջ 22

**Գլուխ 6.** Իրավախախտումների կանխարգելմանն ուղղված աշխատանքներ ----- էջ 23

**Գլուխ 7.** Ներդպրոցական վերահսկողության համակարգ ----- էջ 24

- ❖ Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ՆԴՎ նպատակները ----- էջ 24
- ❖ 2023-2024 ուստարում ՆԴՎ ընդունված ձևեր և մեթոդներ ,դրվածքներ ----- էջ 25-33

**Գլուխ 7.** Գալիք՝ 2024-2025 ուստարվա նախապատրաստական աշխատանքներ ----- էջ 34

**Գլուխ 8.** 2023-2024 ուստարվա **ՕՐԱՑՈՒՅՑԱՅԻՆ ՊԼԱՆ** ----- էջ 35-45

## **Գլուխ 1. Դպրոցի առաքելությունն ըստ զարգացման 5-ամյա ծրագրի.**

❖ «Դպրոց բոլորի համար»,

❖ «Դպրոց, որտեղ կարող են հաջողությամբ սովորել և՛ սովորական, և՛ օժտված երեխաները»:

### **Ն պ ա տ ա կ ր.**

- ✓ Դպրոցում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի այնպիսի մոդելի ձևավորում, որի կրթության բովանդակությունը կնպաստի սովորողների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ապահովմանը, անհատականության ձևավորմանը և զարգացմանը:
- ✓ Ստեղծել ժամանակակից կրթական պահանջներին բավարարող ուսումնական միջավայր, որը կնպաստի սովորողի գիտակցական, բարոյական, հուզական, ֆիզիկական զարգացմանը:
- ✓ Ստեղծել սովորողների մոտ ստեղծագործական ունակությունների զարգացման պայմաններ, որը կնպաստի նրանց ինքնազարգացմանը և ինքնաիրացմանը կրթական արդի պահանջունքներին համապատասխան:
- ✓ Դպրոցի մանկավարժական համակազմի մասնագիտական զարգացում, որակավորման տարակարգի բարձրացում:
- ✓ Ուսուցիչների ինքնազարգացման ուղղությամբ աշխատանքների շարունակականության /առարկայական, մեթոդական, ՏՀՏ կիրառման ուղղությամբ, առկա և հեռավար դասերի վարման/ ապահովման միջոցով ուսուցման որակի զարգացում:
- ✓ Ուսուցիչների համակարգչային գրագիտության և դասապրոցետում ՏՀՏ-ների կիրառման կարողությունների զարգացում:
- ✓ Ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական և հաղորդակցական ժամանակակից տեխնոլոգիաների օգտագործման արդյունավետության բարձրացում:
- ✓ Նյութատեխնիկական բազայի հարստացում:
- ✓ Ուսումնական նյութական բազայի հարստացում:
- ✓ Լաբորատորիաների ստեղծում:

### **Խ ն դ ի ր ն ե ր ք.**

- 1) Կրթական գործընթացի կազմակերպման նոր որակի ստեղծում:
- Կրթության և դաստիարակության իրականացման նոր մոտեցման միջոցով,
  - ՏՀՏ գործիքների միջոցով մտածողության զարգացմամբ,
  - Տարրական և հիմնական դպրոցում տարբերակված ուսուցման միջոցով, ներառականության իրագործմամբ, ինտեգրված դասերով ,
  - Ծնողական համայնքի հետ համագործակցության շարունակական աշխատանքների միջոցով,
  - Սովորողների հետ հոգևոր-բարոյական դաստիարակչական, շարունակական աշխատանքների միջոցով,

- Սովորողներին ավարտական քննություններին նախապատրաստելով,
  - Ուսումնակրթական բարենպաստ և անվտանգ միջավայր ստեղծելով:
- 2) Տարրականից հիմնական կրթական աստիճան սահուն ապահովում:
- 3) Մանկավարժական կոլեկտիվի ակտիվ մասնակցություն

համադպրոցական ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներում:

***Ուսուցման և ուսումնառության արդյունավետ կազմակերպման միջոցով ձևավորել՝***

- ⌚ համակողմանիորեն զարգացած,
- ⌚ մասնագիտորեն կողմնորոշված,
- ⌚ ազգային արժեքներ կրող,
- ⌚ հայրենասեր,
- ⌚ գլոբալիզացիայի մարտահրավերներին պատրաստ,
- ⌚ համաշխարհային աշխատաշուկայում կողմնորոշվող և մրցունակ,
- ⌚ մարդասիրության ոգով դաստիարակված կոմպետենտ քաղաքացիներ:

***Գլուխ 2. Պարտադիր կրթության իրագործում***

Հայաստանի կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքն ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը մասնագիտական պատշաճ պատրաստվածություն ունեցող և համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված անձի ձևավորումն է:

*Սովորողների թիվը՝ 967*

*Դասարանների թիվ՝ 36*

<i>Դասարաններ</i>	<i>2021-2022</i>	<i>2022-2023</i>	<i>2023-2024</i>
<i>1-4</i>	<i>16</i>	<i>16</i>	<i>16</i>
<i>5-9</i>	<i>18</i>	<i>19</i>	<i>20</i>

Հանրակրթության պետական չափորոշիչը սահմանում է հանրակրթական հիմնական ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնը, առավելագույն ծավալը, տարրական, հիմնական և միջնակարգ հանրակրթական ծրագրերի շրջանավարտներին ներկայացվող ընդհանրական պահանջները և սովորողների գնահատման համակարգը:

*Հիմնական պարտադիր կրթության իրագործման աշխատանքային*

**Պ Լ Ա Ն**

№	<i>Աշխատանքի բովանդակությունը</i>	<i>Կատարման ժամկետ</i>	<i>Պատասխանատուներ</i>
1.	Տեղեկությունների հավաքագրում դպրոցի շրջանավարտների զբաղվածության մասին:	մինչև սեպտեմբերի 1	դասղեկներ
2.	Բազմանդամ, ծնողագուրկ և սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաների հաշվահում:	օգոստոս - սեպտեմբեր	Դասղեկներ, ՄԱԽ
3.	Տեղեկություններ խրոնիկ հիվանդություններ ունեցող ուսուցիչների և աշակերտների մասին	մինչև սեպտեմբերի 1	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, կազմակերպիչ, դասղեկներ, բուժքույր
4.	Աշակերտների առողջական վիճակի ստուգում, առողջության թերթիկների ( տեղեկանքների ) գրանցում անձնական գործերում:	օգոստոս 24– սեպտեմբեր 1	դասղեկներ, դպրոցի բուժքույր
5.	Դժվար դաստիարակվող երեխաների հաշվառում:	ընթացիկ	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
6.	Աշխատանք դժվար դաստիարակվող երեխաների և նրանց ծնողների հետ:	ուս. տարվա ընթացքում	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, մասնագիտացված ծառայությունների աջակցող խումբ
7.	Դպրոցում սանիտարահիգիենիկ համապատասխան պայմանների ստեղծում: Ներդպրոցական և ներդասարանային հերթապահությունների սահմանում:	սեպտեմբեր 1	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
8.	ԿԱՊԿՈՒ երեխաների ցուցակների կազմում, ներկայացում լիազոր մարմին: Գնահատման ընթացակարգի վերակսկողություն:	օգոստոս 24– սեպտեմբեր 1	տնօրեն, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, մասնագիտական ծառայությունների աջակցության խումբ

9.	Աշակերտների հաճախելիության ստուգում, հաշվառում:	ուս. տարվա ընթացքում ըստ ՆԴՎ պլանի	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
10.	Սովորողների առաջադիմության մասին ծնողների իրազեկում, ծնողական հավաքներ:	կիսամյակների ընթացքում	Դասղեկներ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
11.	Հարցազրույցներ IX դասարանցիների հետ նրանց հետագա ուսումնառության մասին:	ապրիլ	տնօրեն տնօրենի տեղակալներ, դասղեկներ

**ՀՀ <<Հանրակրթության մասին>> օրենքի իրագործման  
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆ 01.09.-01.10.2023թ.**

№	Աշխատանքի բովանդակություն	Պատասխանատու
1.	Աշակերտների հաճախելիության օպերատիվ ստուգումներ դասարաններում:	դասղեկներ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
2.	Դժվար դաստիարակվող երեխաների բացահայտում, ախտորոշում:	դասղեկներ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
3.	Դպրոցում սովորող, սակայն այլ վայրում հաշվառված երեխաների ցուցակների ձևավորում:	դասղեկներ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, մասնագիտացված աջակցության խումբ
4.	Դպրոցական կայքի մշտադիտարկում, քննարկում:	Տնօրեն, տեղակալներ, օպերատոր

**ՀՀ <<Հանրակրթության մասին>> օրենքի իրագործման  
ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆ 01.03-01.04.2024թ.**

№	Աշխատանքի բովանդակություն	Պատասխանատու
1.	Աշակերտների հաճախելիության օպերատիվ ստուգումներ դասարաններում:	դասղեկներ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
2.	IX դասարանցիների ծնողական ընդհանուր ժողով՝ հետագա ուսումնառության և զբաղվածության վերաբերյալ:	տնօրեն, ուս. գծով և ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, դասղեկներ
3.	Դպրոցական կայքի մշտադիտարկում, քննարկում:	Տնօրեն, տեղակալներ, օպերատոր

### **ՉԼՈՒԽ 3. Դաստիարակչական աշխատանքների**

#### **Պ Լ Ա Ն Ա Վ Ո Ր ՈՒ Մ**

##### **Ն Պ Ա Տ Ա Վ Ն Ե Ր .**

- ✓ Սովորողների համար միջավայրի ապահովում, ուր հնարավորություն կունենան ինքնաբացահայտվելու, զարգացնելու սեփական կարողություններն ու հմտությունները, ինչը կնպաստի նրանց՝ որպես անհատ քաղաքացի կայացմանը և հետագայում հասարակության մեջ ինտեգրմանը:
- ✓ Սովորողների նախաձեռնողական և աշակերտական ինքնավարության մարմինների կարողությունների զարգացում:
- ✓ Աշակետների մոտ քաղաքացիական պատասխանատվության ձևավորում, սեր և հարգանք հայրենիքի, դպրոցի, ուսուցչի, ծնողի հանդեպ:
- ✓ Աշակերտների բարոյահոգեբանական դաստիարակության իրագործում:
- ✓ Արժեքային համակարգի ձևավորում:
- ✓ Աշակետների ստեղծագործական, հասարակական գործունեության կազմակերպում:
- ✓ Հայրենի երկրի պատմության և մշակույթի ուսումնասիրում:
- ✓ Առողջ ապրելակերպի վարքագծի ձևավորում:
- ✓ Էկոլոգիական դաստիարակության կարևորում:
- ✓ Հոգևոր դաստիարակության բաղադրիչի կարևորում դաստիարակչական աշխատանքներում:
- ✓ Դասղեկական աշխատանքների բարելավում:
- ✓ Կրթական տարբեր կարիք ունեցող երեխաների արդյունավետ և զարգացնող ներգրավվածության ապահովում:

##### **Ն Պ Ա Տ Ա Վ Ն Ե Ր Ի Ր Ա Գ Ո Ր Ծ Մ Ա Ն Խ Ն Դ Ի Ր Ն Ե Ր .**

- Աշակետների մոտ քաղաքացիական պատասխանատվության ձևավորում, սեր և հարգանք հայրենիքի, դպրոցի, ուսուցչի, ծնողի հանդեպ:
- Աշակերտների բարոյահոգեբանական դաստիարակության իրագործում:
- Արժեքային համակարգի ձևավորում:
- Աշակետների ստեղծագործական, հասարակական գործունեության կազմակերպում:
- Հայրենի երկրի պատմության և մշակույթի ուսումնասիրում:
- Առողջ ապրելակերպի վարքագծի ձևավորում:
- Էկոլոգիական դաստիարակության կարևորում:
- Հոգևոր դաստիարակության բաղադրիչի կարևորում դաստիարակչական աշխատանքներում:
- Դասղեկական աշխատանքների բարելավում:
- Կրթական տարբեր կարիք ունեցող երեխաների արդյունավետ և զարգացնող ներգրավվածության ապահովում:



Դաստիարակչական աշխատանքները ուղղորդել նշյալ դաստիարակչական տարրերի իրագործմանը.

- ✓ Քաղաքացիական դաստիարակություն
- ✓ Իրավական դաստիարակություն
- ✓ Ֆիզիկական դաստիարակություն
- ✓ Բնապահպանական դաստիարակություն
- ✓ Գեղագիտական դաստիարակություն
- ✓ Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն
- ✓ Հոգևոր դաստիարակություն
- ✓ Աշխատանքային դաստիարակություն
- ✓ Մասնագիտական կողմնորոշում

*Դաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման օրինակելի*

***Թ Ե Մ Ա Ն Ե Ր***

*ՄԵՊՏԵՄԲԵՐ*

- ❖ <<Գիտելիքի և դպրության օր>> /սեպտեմբերի 1/
- ❖ <<Անկախության ուղին>> /սեպտեմբերի 21/
- ❖ <<ՀՀ պետական խորհրդանիշները>> /1-9-րդ դասղեկի անկյունի ստեղծում/
- ❖ ԴԺ <<Սանիտարական կանոնները միշտ կարևոր են>> /գրույց/

*ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ*

- ❖ «Ուսուցչի տոն»
- ❖ <<Թարգմանչաց տոն>>

*ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ*

- ❖ ԴԺ <<Ինչպե՞ս վարվել բնական աղետների ժամանակ>>
- ❖ <<Դեկտեմբերի 7. երկրաշարժից զոհվածների հիշատակի օր>>
- ❖ ԴԺ<<Կադանդ Պապին հյուր կանչենք >>

*ՀՈՒՆՎԱՐ*

- ❖ <<Բանակի օր>>-միջոցառում
- ❖ Ակցիա <<Նամակ զինվորին>>

*ՓԵՏՐՎԱՐ*

- ❖ Ակցիա <<Նվիրի՛ր գիրք>>
- ❖ <<Մայրենիի օր>>
- ❖ <<Թումանյանական օրեր>>

*ՄԱՐՏ*

- ❖ <<ՔՊ և ԱԻ օր>>/ կլոր սեղան,սեմինար կամ զեկույց/- ՆԶՊ

- ❖ Համադպրոցական տարիանում:
- ❖ Տարիանում դեպի ապաստարան:

ԱՊՐԻԼ

- ❖ Զրույց<<Կանաչ պահենք Մոլորակը>>
- ❖ Զրույց<<Ո՛չ ծխախոտին>>

ՄԱՅԻՍ

- ❖ «Հաղթական մայիս»-միջոցառում

ԸՆԹԱՅԻԿ

- ❖ <<Ճանապարհային երթևեկության կանոնների ուսուցում>> /փորձնական ուսուցում/-տարրական դպրոց

**5-7 դասարաններում <<Խաղաղության կրթությունը  
Հայաստանում>>դաստիարակչական դասղեկական ժամերի**

**Թ Ե Մ Ա Ն Ե Ր**

**ԹԵՄԱ 1.«Կոնֆլիկտների կառավարում»**

1. Ի՞նչ է խաղաղությունը:
2. Ի՞նչ է կոնֆլիկտը:
3. Խաղաղություն և կոնֆլիկտ:
4. Կոնֆլիկտների առաջացման պատճառները:
5. Կոնֆլիկտների առաջացման պատճառները:
6. Կոնֆլիկտի թեժացում/էսկալացիա/:
7. Կոնֆլիկտի թեժացման օրինակներ:
8. Կոնֆլիկտի լուծման հնարավոր ելքերը:
9. Կոնֆլիկտի վերլուծություն:
10. Կոնֆլիկտների քարտեզագրում:
11. Կոնֆլիկտների քարտեզագրում:
12. Վարվելակերպի ոճերը կոնֆլիկտային իրավիճակներում:
13. Կոնֆլիկտների խաղաղ լուծման հմտություններ:
14. Կոնֆլիկտների խաղաղ լուծման պատվիրաններ:
15. Կոնֆլիկտների լուծման եղանակներ:
16. Բանակցություններ:
17. Միջնորդություն:
18. Միջնորդ:
19. Կոնֆլիկտների խաղաղ լուծման հմտությունների զարգացմանն ուղղված գործնական աշխատանքներ,խաղեր:
20. Խաղերի օրինակներ:
21. Դերային խաղեր կոնֆլիկտների կառավարման բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն ու հմտությունները կիրառելու համար:

22. <<Կոնֆլիկտների խաղաղ լուծման կրթություն դպրոցներում>> հավասարը հավասարին եղանակով:

*ԹԵՄԱ 2. «Խաղաղության դասեր»*

1. Խաղաղության մշակույթ:
2. Խաղաղության խորհրդանիշներ:
3. Ջինվաճ հակամարտության ներգործությունը երեխայի զարգացման վրա:
4. <<Սաղակոն և հազար թղթե կռունկները>>:
5. Գենդեր և կոնֆլիկտ:
6. Երեխայի իրավունքները և կոնֆլիկտները:
7. Զանգվածային լրատվական միջոցների դերը կոնֆլիկտների առաջացման և կանխարգելման գործում:
8. Խաղաղության եղևնի:
9. Բարությունը խաղաղություն է:
10. Բարությունը խաղաղություն է:
11. Դեռահասության տարիքային առանձնահատկությունները և անձնական հիգիենայի պահպանումը՝ որպես հնարավոր կոնֆլիկտների կառավարման միջոց:
12. Խաղաղասեր ծնողներ, խաղաղասեր երեխաներ:

*5-9 դասարաններում «Բազմազանություն և հանդուրժողականություն»  
դաստիարակչական դասղեկական ժամերի*

*Թ Ե Մ Ա Ն Ե Ր*

*5-րդ դասարան*

*«ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ»*

1. Ինչպիսի՞ն է ես:
2. Ես և ուրիշները:
3. Ես քաղաքացին եմ ողջ աշխարհի:

*«ԲԱԶՄԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»*

1. Մեզ պետք են տարբերություններ:
2. Բոլորս տարբեր ենք, բոլորս ապրում ենք միասին:
3. Բոլորս տարբեր ենք, և դա մեր հարստությունն է:
4. Բոլորս տարբեր ենք, բոլորս հավասարապես արժանի ենք հարգանքի:

6-րդ դասարան

*«ԿՈՆՖԼԻԿՏ»*

1. Ի՞նչ է կոնֆլիկտը:
2. Կոնֆլիկտի կառուցվածքը: Կոնֆլիկտի զարգացման փուլերը:
3. Վարվելակարգի ոճերը կոնֆլիկտային իրավիճակներում:
4. Կոնֆլիկտների լուծման եղանակները: Կոնֆլիկտների խաղաղ լուծման պատվիրանները:

*«ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»*

1. Ակտիվ լսելու դերը համագործակցության մեջ:
2. Որոշումների կայացում:
3. Թիմային աշխատանք:
4. Վստահության դերը թիմային աշխատանքում:

7-րդ դասարան

*«ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՅԻՈՒԹՅՈՒՆ»*

1. Բարոյականություն և իրավունք:
2. Ինչպե՞ս կուզեիր ապրել:
3. Իմ իրավունքները:
4. Ո՞վ է պատասխանատու իմ իրավունքների համար:
5. Ուզում եմ ունենալ պետություն, որտեղ...:
6. Քաղաքացիություն:
7. Արդար, ազնիվ և օրինապահ:

8-րդ դասարան

*«ԿԱՐԾՐԱՏԻՊԵՐ ԵՎ ՆԱԽԱՊԱՇԱՐՄՈՒՆՔՆԵՐ»*

1. Ի՞նչ է կարծրատիպը:
2. Կարծրատիպերի առաջացման պատճառները:
3. Հիմնավոր ընդհանրացումների կատարում:

*«ԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»*

1. Ի՞նչ է խտրականությունը:
2. Խտրականության տեսակները:
3. Խտրականության հետևանքները:
4. Խտրականության դեմ պայքարի հնարավոր ձևերը:

9-րդ դասարան

**«ՀԱՆԴՈՒԺՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»**

1. Հանդուրժողականության սահմանումը:
2. Հանդուրժողականություն և օրենք:

**«ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹ»**

1. Խաղաղության մշակույթի ձևավորմանն ուղղված գործնական աշխատանքներ, խաղեր:
2. Խաղաղության մշակույթի հաստատումը/ձևավորումը/:
3. ՄԱԿ-ը՝ որպես միջազգային խաղաղարար կազմակերպություն:
4. Եվրոպայի անվտանգության և համագործակցության կազմակերպություն:

**1-4 դասարաններում «Հանդուրժողականության ուսուցում»  
դաստիարակչական դասդեկական ժամերի**

**Թ Ե Մ Ա Ն Ե Ր**

ՆՊԱՏԱԿԸ:

- Արդյունավետ հաղորդակցվելը և համագործակցելը
- Տեղեկատվությունը քննադատաբար վերլուծելու կարողությունը
- Այլոց հետ կառուցողականորեն, համերաշխ հարաբերվելու կարողությունը
- Ընտրություն կատարելու, որոշում կայացնելու և խնդիրներ լուծելու ունակությունը
- Կոնֆլիկտների խաղաղ կարգավորումը՝ բանակցելու, միջնորդության միջոցով
- Իրավունքների և արտականությունների փոխկախվածության գիտակցումը, ատասխանատվություն կրելու և փոխօգնության պատրաստակամությունը
- Տարբերությունները ճանաչելու և ողջունելու ունակությունը
- Շրջապատի հանդեպ հոգատար վերաբերմունքը և քաղաքացիական ակտիվ դիրքորոշումը:

ՆԱԽԸՆՏՐԵԼԻ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ:

- Կարևոր է փոխադարձ հարգանքի և վստահության մթնոլորտի ապահովումը

- Պետք է կիրառվեն աշակերտակենտրոն մոտեցումներ, խրախուսվեն համագործակցությունը, նախաձեռնությունը, ստեղծագործական մտածողությունը
- Առավել արդյունավետ է ուսուցման փոխներգործուն/ինտերակտիվ/ մեթոդը, քանի որ այն ապահովում է սովորողների մասնակցությունն իրենց իսկ ուսումը կազմակերպելիս:

### Թեմա 1

#### *«ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»*

- 1-ին դասարան <<Մեր բակի պատմությունը>>
- 2-րդ դասարան <<Մեր բակի պատմությունը>>
- 3-րդ դասարան <<Օգնենք միմյանց>>
- 4-րդ դասարան <<Ինչպես Կոկոն թիմի անդամ դարձավ>>

### Թեմա 2

#### *«ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒՄ»*

- 1-ին դասարան <<Քուչոյի ծննդյան օրը>>
- 2-րդ դասարան <<Ո՞վ է մեղավորը>>
- 3-րդ դասարան <<Ո՞վ է մեղավորը>>
- 4-րդ դասարան <<Խուզարկուները>>

### Թեմա 3

#### *«ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ԼՈՒԾՈՒՄ, ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՅԱՅՈՒՄ»*

- 1-ին դասարան - կարող են թեման շրջանցել
- 2-րդ դասարան <<Պարողը>>
- 3-րդ դասարան <<Կոտրված ծաղկամանը>>
- 4-րդ դասարան <<Բակային համերգ>>, <<Քնած գեղեցկուհին>>

#### Թեմա 4

##### *«ԿՈՆՏԼԻԿՆԵՐԻ ՀԱՂԹԱՀԱՐՈՒՄ»*

1-ին դասարան <<Արի հաշտվենք>>

2-րդ դասարան <<Արի հաշտվենք>>

3-րդ դասարան <<Արի հաշտվենք>>

4-րդ դասարան <<Խուզարկուները>>

#### Թեմա 5

##### *«ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»*

1-ին դասարան <<Կախարդական ծրարը>>

2-րդ դասարան <<Կախարդական ծրարը>>

3-րդ դասարան <<Քաջարի ծովահենի գանձը>>

#### Թեմա 6

##### *«ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ»*

4-րդ դասարան <<Հովանոցը>>,<<Ես էլ եմ ուզում կախարդել>>,<<Օղապարուկը>>

#### Թեմա 7

##### *«ԵՐԵԽԱՅԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐ»*

1-ին դասարան <<Ես իրավունք ունեմ>>

2-րդ դասարան <<Երեխայի իրավունքների պաշտպանը>>,<<Գաղտնիքը>>

3-րդ դասարան <<Ես իրավունք ունեմ>>

4-րդ դասարան <<Երեխայի իրավունքների պաշտպանը>>

#### Թեմա 8

##### *«ՍԵՌԱՅԻՆ (ԳԵՆԴԵՐԱՅԻՆ) ԽՆԴԻՐՆԵՐ»*

1-ին դասարան <<Ուրվական ենք փնտրում>>

2-րդ դասարան <<Տոնը>>

3-րդ դասարան <<Տոնը>>

4-րդ դասարան <<Լուսինեի երազը>>

### Թեմա 9

*«ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ, ԱԿՏԻՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ  
ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ»*

1-ին դասարան <<Ամենասիրուն բակը>>

2-րդ դասարան <<Որ լույս լինի>>

3-րդ դասարան <<Երկիր մոլորակի օրը>>

4-րդ դասարան <<Գլոբուսը>>

### Թեմա 10

*«ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐ»*

1-ին դասարան <<Նվերը>>

2-րդ դասարան <<Աղբն ո՞վ թափեց>>

3-րդ դասարան <<Աղբն ո՞վ թափեց>>

4-րդ դասարան <<Եկե՛ք պայմանավորվենք>>

### Թեմա 11

*«ՀԱՆԴՈՒՐԺՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»*

1-ին դասարան <<Հնդկացի-հնդկացի՛ խաղանք>>

2-րդ դասարան <<Վարակիչ Քուչոն>>

3-րդ դասարան <<Վարակիչ Քուչոն>>

4-րդ դասարան << Հնդկացի-հնդկացի՛ խաղանք >>,<<Աստղը>>

### Թեմա 12

*«ՄԻՋՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՓՈԽԸՄԲՌՆՈՒՄ»*

1-ին դասարան <<Ամպիկը>>



2-րդ դասարան <<Ա՛յ քեզ բա՛ն>>

3-րդ դասարան << Ա՛յ քեզ բա՛ն >>

4-րդ դասարան << Կոկոի ճամփորդությունը>>

**1-9 դասարաններում « Աղետների ռիսկի նվազեցում» ծրագրի շրջանակներում դաստիարակչական դասղեկական ժամերի**

**Թ Ե Մ Ա Ն Ե Ր**

Ն Պ Ա Տ Ա Կ Ը. ապահովել աշակերտների իրազեկվածությունը արտակարգ իրավիճակների, կարանտինի, բնական աղետների և դպրոցի անվտանգության մասին:

Խ Ն Դ Ի Ը Ը. կարողանալ ձեռնարկել կանխարգելիչ քայլեր, որպեսզի աշակերտները իրազեկված որոշումներ կայացնեն արտակարգ իրավիճակների կամ ճգնաժամերի ժամանակ:

1. Բնության աղետաբեր երևույթները՝ երկրաշարժ, ջրհեղեղ, փոթորիկ, սողանք:
2. Բնության երևույթները, արտակարգ իրավիճակները երեխաների նկարներում:
3. Բնության երևույթների հնարավոր աղետաբեր հետևանքները:
4. Ինչպես մարդիկ ստացան կրակը:
5. Դիմակը բարեկամ, դիմակը՝ թշնամի:
6. Էլեկտրական սարքեր և անվտանգության կանոնների պահպանում:
7. Հրդեհը կանխելը բոլորիս գործն է:
8. 1-02, 1-03, 1-04 ծառայությունների մասին:
9. Բնական աղետ՝ ջրհեղեղ:
10. Թեմատիկ գրույց «Պատվաստումներ»:
11. Սելավը մեր բնակավայրում:
12. Ջրային պաշարների պահպանությունը:
13. Սելավին դիմակայելու անվտանգության միջոցներ և գործողություններ:
14. ՀՀ տարածքին բնորոշ քամիները և դրանց ռիսկերի նվազեցումը:
15. «Քամիները» գրականության մեջ:
16. Փրկարարական կարողությունների զարգացում:
17. Երկրաշարժ:
18. Առաջին բուժօգնություն, ինքնօգնություն, փոխօգնություն:
19. Սեյսմիկ ալիքներ, տատանումներ:
20. Սպիտակի երկրաշարժ:
21. Կայծակ, հիմնական բնութագրող հատկանիշները:
22. Կայծակից պաշտպանվելու վարքականոններ:
23. Սողանքների տեսակները, կանխարգելիչ միջոցառումներ:

24. Բնակչության պաշտպանություն. տարհանում:
25. Դպրոցի տարհանման եղանակները. կանխարգելիչ և անհապաղ:
26. Դպրոցի տարհանման խութերը:
27. Անվտանգության համակարգեր:
28. Պահելաձև ԱԻ ժամանակ:

*«Երթ և եկություն կանոններ»*

*Թ Ե Մ Ա Ն Ե Ր*

29. Ո՞վ է հոսիոտնը:
30. Մեր փողոցներում:
31. Մենք գնում ենք դպրոց:
32. Սա պետք է իմանան բոլորը:
33. Մեր հավատարիմ բարեկամը՝ լուսացույց:
34. Մենք ծանոթանում ենք ճանապարհային նշաններին:
35. Որտեղ կարելի է խաղալ:
36. Մենք ուղևորներ ենք:
37. Քաղաքամերձ ճանապարհին:
38. Սովորում ենք պահպանել երթևեկության կանոնները:
39. Փողոցներում և ճանապարհներին սովորողների վարքի հիմնական կանոնները:  
Մանկական ճանապարհատրանսպորտային վնասվածքներ:
40. Հետիոտների տեղաշարժը փողոցներով և ճանապարհներով:
41. Փողոցների և ճանապարհների տարրերը: Ճանապարհային գծանշումը:
42. Լուսացույցի և կարգավորողի ազդանշանները:
43. Փողոցներն ու ճանապարհներն անցնելու կանոնները:
44. Խաչմերուկները և դրանց տեսակները: Տրանսպորտային միջոցների վարորդների ազդանշանները:
45. Ճանապարհային նշաններ:
46. Ուղևորների պարտականությունները:
47. Տրանսպորտային միջոցներից իջնելիս փողոցն անցնելու կանոնները:
48. Երթևեկության կանոնների գործնական պարապմունքներ և խաղեր հատուկ գծանշված հրապարակում կամ փողոցում:
49. Խաչմերուկները և դրանց տեսակները: Ճանապարհային գծանշումներ:
50. Ճանապարհային երթևեկության կարգավորման ազդանշանները: Ճանապարհային նշանները և դրանց խմբերը:
51. Փողոցները և ճանապարհներն անցնելու կանոնները:
52. Տրանսպորտային միջոցների արգելակման ճանապարհը:
53. Տրանսպորտային միջոցների տեսակները:
54. Սեղանի խաղեր երթևեկության կանոնների վերաբերյալ:
55. Փողոցներում և ճանապարհներին աշակերտների վարքի կանոնների վերաբերյալ խաղեր և մրցույթներ:
56. Հանրագումարային պարապմունք:
57. Մեր դպրոցի ճանապարհը և նոր երթուղիները:
58. Ճանապարհային երթևեկության կանոնների վերաբերյալ գիտելիքների ստուգում:
59. Սովորողների տեղաշարժը խմբերով և շարասյուններով:

- 60. Վարորդի աշխատանքը:
- 61. Աշակերտների տեղափոխումը բեռնատար ավտոմեքենաներով:
- 62. Վարորդների նախազգուշացնող ազդանշանները:
- 63. Ավտոմեքենաները և մոտոցիկլները հատուկ ազդանշաններով սարքավորելը:
- 64. Հանրագումարային պարապմունք:

**ՄԿԿ-ի «Երեխայի իրավունքների» կոնվենցիային  
համապատասխան աշակերտական ինքնավարության մարմնի՝ ԱԽ-ի  
գործունեությանը նպաստող գործողությունների**

**Պ Լ Ա Ն**

<b>№</b>	<b>Աշխատանքներ</b>	<b>Ժամկետ</b>	<b>Պատասխանատու</b>
1.	Աշակերտական խորհրդի գործունեության մեկնարկ:	սեպտեմբեր	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
2.	Նորմատիվ – իրավական բազայի ստեղծում (կանոնադրություն, աշխ. պլան, աշխատանքային խմբերի ստեղծում, ԿԱՊԿՈւ աշակերտների ներգրավում):	հոկտեմբեր	տնօրեն, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ ԴԱ կազմակերպիչ
3.	ԱԽ աշխատանքների ուսումնասիրություն:	նոյեմբեր	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
4.	ԱԽ կազմի համալրում, աշխատանքային պայմանների բարելավում:	դեկտեմբեր - փետրվար	տնօրեն, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
5.	ԱԽ գործունեության ուսումնասիրում, ԱԽ զարգացման նպատակով ուսուցիչների ներգրավման ապահովում:	մարտ – ապրիլ	տնօրեն, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
6.	Բուլինգը դադարեցնելու	Ուստարվա ընթացքում	տնօրեն, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
7.	ԱԽ կազմակերպչական գործընթացի ուսումնասիրում:	մայիս	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ

8.	Տարեվերջյան հաշվետվություն	հունիս	ԴԱ կազմակերպիչ
----	----------------------------	--------	----------------

**ԳԼՈՒԽ 4. Դաստիարակչական աշխատանքների հիմնական ուղղությունների**

**Պ Լ Ա Ն Ա Վ Ո Ր ՈՒ Մ**

**ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌՈՂՋ ԱՊՐԵԼԱԿԵՐՊ**

<b>Աշխատանքի տեսակը, թեմատիկան</b>	<b>Պատասխանատու</b>
ԴԺ <<Առողջ երեխա, առողջ ընտանիք>>	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, դասղեկներ ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչներ
Զբույց <<Օլիմպիական շարժում>>	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, դասղեկներ ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչներ
Սպորտլանդանների կազմակերպում	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
Պաստառներ՝ <<Սպորտային տարին դասարանում>>	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ

**ՌԱԶՄԱՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԲԱՐՈՅԱՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**

<b>Աշխատանքի տեսակը, թեմատիկան</b>	<b>Պատասխանատու</b>
Գիտելիքի օր <<Դպրոցը և ընտանիքը միշտ քեզ հետ է>> ԴԺ <<Անկախության ուղին>> ԴԺ <<ՀՀ պետական խորհրդանիշները>>	դասղեկներ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
ԴԺ <<Հայ ժողովուրդը իսկական հայրենասեր է>> ԴԺ <<Մեր ազգային հերոսները>> Ինքնակառավարման օրեր	դասղեկներ, զինղեկ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ
ԴԺ <<Զինվոր լինելը պատիվ է>>	դասղեկներ
ԴԺ <<Ես երջանիկ եմ, որ հայ եմ>>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ,
Պատի թերթ <<Իմ դպրոցի հերոսները>>	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, դասղեկներ, պատմ. ուսուցիչներ

ԴԺ<<Մայիսյան հաղթանակներ>>	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, զինդեկ, դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ
ԴԺ <<44-օրյա պատերազմ>>	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, զինդեկ, դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ

**ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**

<b>Աշխատանքի տեսակը, թեմատիկան</b>	<b>Պատասխանատու</b>
ԴԺ <<Գիրքը՝ գիտելիքի ուժ >>	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, դասղեկներ, գրադարանավար
ԴԺ <<Մասնագիտությանն ընդառաջ>> ԴԺ <<Ազգային արժեք՝ գիրք>>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
ԴԺ <<Աշխատանքը պետք է սիրել>> Գործնական դաս<<Նորոգենք գրքերը>>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, գրադարանավար
ԴԺ <<Աշխատանքը ծնում է իմաստնություն>>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
ԴԺ <<Աշխատանքը անձի ձևավորման ուղենիշ է>>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
Գործն. դաս <<Հավաքում ենք մակուլատուրա ամբողջ տարին>>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ

**ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ**

<b>Աշխատանքի տեսակը, թեմատիկան</b>	<b>Պատասխանատու</b>
ԴԺ<<Բնությունը և մենք>>	դասղեկներ, կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
ԴԺ<<Օգնենք փետրավոր բարեկամներին, 2023-տարվա թոշունը սպիտակ արագիլն է >>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, բնագիտության, տեխնոլոգիայի ուսուցիչ
ԴԺ<<Պոլիէթիլենային տոպրակների վնասը>> ԴԺ-գրույց<<Տարվա թոշունը>>	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
ԴԺ<<ՀՀ կենդանիները մեր հոգածության կարիքն ունեն>>	դասղեկներ, կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
ԴԺ<<Կանաչ աշխարհ՝ Երկրի օրը>>	դասղեկներ, կազմակերպիչ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ

**Գլուխ 5. Դպրոց – ընտանիք – հասարակություն կապի արտացոլումը սովորողների դաստիարակչական աշխատանքներում**

<b>Ամիս</b>	<b>Թ Ե Մ Ա</b>
<b>սեպտեմբեր</b>	Տվյալների բազայի ստեղծում. բազմանդամ, սոցիալապես անապահով երեխաների հայտնաբերում, քարտավորում:
<b>սեպտեմբեր</b>	Տնօրենի ներքին գնահատման հաշվետվությունը ՄԽ ընդհանուր ժողովում /նկատառումներ, առաջարկություններ/:
<b>սեպտեմբեր</b>	Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման մասին իրազեկում:
<b>հոկտեմբեր</b>	Տաք սննդի կազմակերպումը տարրական դպրոցում:
<b>նոյեմբեր</b>	Դպրոցի սանիտարահիգիենիկ վիճակը: Ուսումնադաստիարակչական հարցեր չառաջադիմող աշակերտների հետ տարվող աշխատանքների մասին:
<b>դեկտեմբեր</b>	Դպրոցի սանիտարահիգիենիկ վիճակը: Ուսումնադաստիարակչական հարցեր՝ ԿԱՊԿ ունեցող աշակերտների համընդհանուր ներառման խնդիրների մասին:
<b>փետրվար</b>	Ուսումնադաստիարակչական հարցեր՝ օլիմպիադաների արդյունքների մասին, խրախուսման մեխանիզմների մասին::
<b>մայիս</b>	Ուսումնադաստիարակչական հարցեր: Դպրոցի սանիտարահիգիենիկ վիճակը: Դպրոցի քննաշրջանի աշխատակարգի մասին:
<b>հունիս</b>	Գալիք ուս. տարվա նախապատրաստական աշխատանքների համապատասխանեցումը դպրոցի աշխատանքների հետ: Կատարված աշխատանքների տարեվերջյան քննարկում, մոնիթորինգ, աշխատանքների գնահատում ըստ ոլորտների:

**ԳԼՈՒԽ 6. Իրավախախտումների կանխարգելմանն ուղղված  
աշխատանքներ**

№	<b>Գործունեության ձև</b>	<b>Պատասխանատուներ</b>
	Միասնական պրոֆլակտիկայի օր (գրույցներ, քննարկումներ, վերլուծություններ և այլն):	Դասղեկներ, մասնագիտացված աջակցության ծառայություններ
	Ռիսկի խմբի երեխաների հայտնաբերում:	դասղեկներ
	Դասերին հաճախելիության վերահսկման արդյունքների ամփոփում:	դասղեկներ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
	<u>Սոցիալական քարտավորում</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>• բազմանդամ, անապահով կամ ծնողազուրկ ընտանիքների երեխաներ</li> <li>• դժվար երեխաներ</li> <li>• ինամակալության տակ գտնվող երեխաներ</li> <li>• դատված ծնողներ</li> <li>• հաշմանդամ երեխաներ</li> <li>• փախստականի կարգավիճակի երեխաներ</li> </ul>	դասղեկներ, մասնագիտացված աջակցության ծառայություններ
	Դժվար երեխաների հետ տարվող աշխատանքների պլանավորում:	Դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ
	Ծննդամաների և դասղեկների կողմից համատեղ ստուգումներ. հաշվառում, հաճախելիություն, պատճառներ:	Դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ
	Դաստիարակության մակարդակի ախտորոշում, քարտավորում:	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ ԴԱ կազմակերպիչ
	Դասղեկական ժամեր. <<Մեր պարտականությունները>>, <<Անչափահասի պատասխանատվությունը>>:	դասղեկներ
	Վատ սովորությունների կանխարգելմանն ուղղված գրույցներ:	դասղեկներ, համայնքային ոստիկանության պատասխանատու
	Հաճախելիության արդյունքների գնահատում:	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
	Սոցիալական քարտավորման վերանայում, լրացումներ, գրանցումներ:	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, մասնագիտացված աջակցության ծառայություններ
	Օգնություն մասնագիտական կողմնորոշման հարցում:	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, մասնագիտացված աջակցության ծառայություններ
	Հարցազրույցներ ռիսկի խմբի երեխաների և նրանց ծնողների հետ զբաղվածության հարցերի շուրջ:	դասղեկներ, ԴԱ կազմակերպիչ, մասնագիտացված աջակցության ծառայություններ
	Իրավախախտումների կանխարգելմանն ուղղված աշխատանքների վերլուծություն:	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
	Սովորողների դաստիարակության մակարդակի տարեվերջյան ախտորոշում:	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ

## ***Գլուխ 7. Ներդպրոցական վերահսկողության համակարգ***

**Ներդպրոցական վերահսկողությունը հետադարձ կապ է, որն իրականացվում է կառավարման գործընթացում, ըստ անհրաժեշտության, և ամփոփում է մանկավարժական համակազմի գործունեության համապատասխանությունը պլանավորված աշխատանքի արդյունքներին:**

Ժամանակակից հանրակրթական դպրոցին առաջադրված խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ վերահսկողությունը պետք է լինի Բազմապատակ այսինքն՝ ուղղված է տարբեր հարցերի ուսումնասիրմանը (ուսումնադաստիարակչական, մեթոդական, գիտահետազոտական և փորձարարական գործունեություն, դպրոցի ուսումնանյութական բազայի կատարելագործում, սանիտարահիգիենիկ պահանջների կատարում, անվտանգության կանոնների պահպանում և այլն), Բազմակողմանի՝ նշանակում է միևնույն ուղղության նկատմամբ վերահսկողության տարբեր ձևերի և մեթոդների կիրառում (ֆրոնտալ, թեմատիկ, ուսուցչի գործունեության անհատական վերահսկողություն և այլն):

Բազմաստիճան՝ միևնույն ուղղության վերահսկողությունը վարչական մարմինների տարբեր մակարդակներով (ուսուցչի աշխատանքը ուսումնական հաստատությունում վերահսկում են տնօրենը, տնօրենի տեղակալները, մեթոդական միավորումների նախագահները, ԿՊԿԼՍ): Խոսելով վերահսկողության մասին՝ անհրաժեշտ է տարբերակել վերահսկողության տեսակները, ձևերը և մեթոդները:

### ***Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների ՆԴՎ նպատակները.***

Ներդպրոցական վերահսկողությունը ուսուցչի աշխատանքի արդյունքների դպրոցում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերլուծությունն է:

***Ներդպրոցական վերահսկողության նպատակն է՝*** ստանալ ամբողջական և համակողմանի տեղեկատվություն դպրոցում ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վիճակի մասին և առաջացող խնդիրները լուծել համար ժամանակին անհրաժեշտ փոփոխություններ կատարել:



- Հաստատությանը ներկայացվող արդի պահանջներին համապատասխան ուսումնական գործընթացի ճիշտ կազմակերպում՝ ըստ տեղեկատվական բազայի վերլուծության:
- Չափորոշչային պահանջներին համապատասխան սովորողների կրթական մակարդակի ապահովում:
- Ուսուցիչների մեթոդական աջակցության տրամադրում:
- Թերությունների և դժվարությունների վերհանում և շտկում, առաջավոր փորձի փոխանակում և տարածում:

***Ներդրոցական վերահսկողության հիմնական խնդիրներն են.***

- առարկայի ծրագրի կատարողականի պարբերական ստուգում
  - դասվանդվող առարկաների արդյունքների վերահսկողություն
  - աշակերտների կողմից գիտելիքների յուրացման գործընթացի փուլային վերահսկողություն, որի ընթացքում պարզվում է նրանց գիտելիքների մակարդակը, հմտությունների և կարողությունների տիրապետումը, ինքնուրույն սովորելու կարողությունը
  - ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կատարման ժամանակ ուսուցիչներին անհրաժեշտ օգնության տրամադրում
  - ուսուցիչների փորձի ուսումնասիրություն
  - դպրոցի բոլոր տեսակի պլանների կատարման մշտական վերահսկողություն, վարչական որոշումների կայացում:
- Ներդրոցական վերահսկողության արդյունքում կազմվում է տեղեկանք: Այն պետք է արտացոլի.
- վերահսկողության հիմքը (դպրոցի աշխատանքային պլան, հրաման, հանձնարարական և այլն).
  - տեղեկատվության ստացման աղբյուրները (հարցաթերթիկ, ուսումնասիրված փաստաթղթերի ցանկը և այլն).
  - կատարված դասալսումների թիվը.
  - վերահսկողության պլանով տրված հարցերի պատասխանները.
  - հետևություններ և առաջարկություններ:

***Վերահսկվող ուսուցիչը իրավունք ունի.***

- իմանալ վերահսկողության տևողությունը և աշխատանքի գնահատման չափանիշները
- իմանալ վերահսկողության նպատակը, բովանդակությունը, տեսակները, ձևերը և մեթոդները.
- ժամանակին ծանոթանալ տնօրինության հետևություններին և առաջարկություններին.

— դիմել վերադաս մարմիններին վերահսկողության արդյունքների հետ համաձայն չլինելու դեպքում:

***Ներդարացական վերահսկողությունը կիրականացվի երկու ձևով՝***

— անհատական,

— կոլեկտիվ:

***Ներդարացական վերահսկողության ներքոնշյալ տեսակները կգործածվեն.***

— նախնական.

— անհատական մասնագիտական.

— թեմատիկ.

— դասարականական-ընդհանրական.

— կոմպլեքս:

○ **Նախնական վերահսկողության** նպատակն է ուսուցչի աշխատանքի մեջ հնարավոր սխալների կանխումը և նրա շախատանքի արդյունավետության բարձրացումը:

○ **Անհատական մասնագիտական** վերահսկողության նպատակն է ստուգել մեկ ուսուցչի կամ ուսուցիչների խմբի գործունեությունը որևէ կոնկրետ հարցում: Այս վերահսկողության ժամանակ ստուգողը իրավունք ունի.

— ծանոթանալ ուսուցչի մասնագիտական պարտականությունները նկարագրող փաստաթղթերին, ուսումնականա ծրագրերին (օրինակ՝ թեմատիկ պլաններին, դասերի պլաններին, դասամատյաններին, աշակերտների տետրերին, ծնողական ժողովների արձանագրություններին)

— կատարել մանկավարժական աշխատաքի վերլուծություն, ուսումնական գործընթացի մշտադիրկաում:

○ **Թեմատիկ** վերահսկողության նպատակն է համախմբել մանկավարժական կոլեկտիվը որոշակի մանկավարժական խնդիրների լուծման համար: Վերահսկողության թեման ընտրվում է դպրոցի զարգացման և տարեկան պլանների համապատասխան, դպրոցի աշխատանքների վերլուծության արդյունքների: Վերահսկողության արդյունքները քննարկվում են մանկավարժական խորհրդի նիստում:

○ **Դասարանական-ընդհանրական** վերահսկողության նպատակն է պարզել տարբեր ուսուցիչների ազդեցությունը տվյալ դասարանի աշակերտների վրա: Վերահսկողությունը իրականացվում է մեկ առանձին վերցված դասարանում կամ զուգահեռ դասարաններում:

***Վերահսկողության ընթացքում ուսումնասիրվելու են.***

— տվյալ դասարանում դասավանդուղ բոլոր ուսուցիչների գործունեությունը.

— աշակերտների ընդգրկվածությունը ուսումնական գործընթացում.

- ուսման նկատմամբ վերաբերմունքի ձևավորումը.
- աշակերտների և ուսուցիչների համագործակցությունը.
- հոգեբանական մթնոլորտը դասարանում:

Վերահսկողության համար դասարաններ ընտրվում են դպրոցի աշխատանքների վերլուծության արդյունքում: Վերահսկողության տևողությունը կախված է ընրված աշխատանքների ծավալից: Վերահսկողության արդյունքները քննարկվում են մանկավարժական խորհրդի նիստում:

🕒 **Կոմպլեքս** վերահսկողության նպատակն է ստանալ ուսումնասիրվող խնդրի վերաբերյալ էական ծավալի տեղեկատվություն և դրա հիման վրա իրականացնել տվյալ խնդրի բազմակողմանի վերլուծություն:

Վերահսկողության համար ընտրվում է աշխատանքային խումբ: Խմբի յուրաքանչյուր անդամ ունի իր պատասխանատվությունների շրջանակը: Վերահսկողության արդյունքները քննարկելու համար հրավիրվում է արտահերթ մանկավարժական խորհրդի նիստ:

## **ՆԴՎ ՆՈՐ ՄԵԹՈԴՆԵՐ**

- **ԴԻՏԱՐԿՈՒՄ**
- **ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ**
- **ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ**
- **ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՈՒՄ**
- **ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ**
- **ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄՈՒՄ**
- **ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ**
- **ԴԱՍԱԼՍՈՒՄՆԵՐ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼ 2023Թ. ՄԵՂՏԵՄԲԵՐԻ 25-ԻՑ ՄԻՆՉԵՎ 2024Թ. ՄԱՅԻՄԻՄԻ 10-Ը**

❖ դասալսումներ / տնօրենի կողմից՝ շաբաթական 1-2 ժամ, ուս. գծով տնօրենի տեղակալի կողմից՝ շաբաթական 4-5 ժամ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալի կողմից՝ 2 ժամ, մ/մ նախագահների կողմից շաբաթական 1 ժամ, փոխադարձ դասալսումներ՝ շաբաթական 1 ժամ/

**Վերահսկողության մեթոդը** առաջադրված նպատակին հասնելու համար վերահսկողության գործնական իրականացման եղանակն է:

Կրթական գործունեության ուսումնասիրման համար վերահսկողության առավել արդյունավետ մեթոդներն են՝

- ✓ Դիտարկում (ուշադիր հետևելով ինչ-որ բանի՝ ուսումնասիրել, հետազոտել),
- ✓ Վերլուծություն (պատճառների բացահայտում, զարգացման միտումների սահմանում),
- ✓ Ջրույց (որևէ թեմայով գործնական խոսակցություն՝ մտքերի փոխանակմանը ունկնդիրների մասնակցությամբ),
- ✓ Փաստաթղթերի ուսումնասիրում (փաստաթղթերի հանգամանակից ուսումնասիրում՝ ծանոթանալու, ինչ-որ բան պարզաբանելու նպատակով),
- ✓ Տեղեկագրում (հարցման միջոցով հետազոտման եղանակ),
- ✓ Ժամանակացուցի սահմանում (կրկնվող գործողությունների կատարման համար ծախսված աշխատանքային ժամանակացուցի սահմանում),
- ✓ Գիտելիքների բանավոր կամ գրավոր ստուգում(սովորողների պատրաստվածության աստիճանը բացահայտելու համար):

## ՆԴՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆ ԸՍՏ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

- ❖ *ԵԼԱՅԻՆ*
- ❖ *ՆԱԽՆԱԿԱՆ*
- ❖ *ԸՆԹԱՅԻՎ*
- ❖ *ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ*
- ❖ *ԱՍՓՈՓԻՉ*

## ՆԴՎ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ներդպրոցական վերահսկողության ուղղություններն են կրթական գործունեության հետևյալ տեսակները՝

- 🕒 Ուսումնադաստիարակչական աշխատանք,
- 🕒 Արտադասարանական ուսումնադաստիարակչական աշխատանք,
- 🕒 Մեթոդական աշխատանք,
- 🕒 Փորձարարական և գիտահետազոտական աշխատանք:

## ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՉՆԵՐ

- ⌚ ԿՊԿԼՄ (Կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմին)
- ⌚ Տնօրեն
- ⌚ ՏՈՒԱԳՏ (տնօրենի ուսումնական աշխատանքի գծով տեղակալ)
- ⌚ ՄԿԱԳՏ (մասնագիտացված կրթական աջակցությունների գծով տեղակալ)
  - ⌚ Առարկայական մեթոդախորման նախագահ
  - ⌚ Հատուկ հրավիրված մասնագետ

## ՆԴՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ներդրոցական վերահսկողությունը, լինելով շարունակական գործընթաց, իրականացվում է որոշակի շրջափուլերով և վերջին փուլը նրա արդյունքների ամփոփումն ու որոշումների ընդունումն է, քանի որ ներդրոցական վերահսկողությունը ինքնանպատակ չէ, այլ նպատակաուղղված է ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կարգավորմանն ու կատարելագործմանը: Այս փուլում հավաքված տեղեկատվության ամփոփումից, վերլուծությունից հետո արդյունքները քննարկվում են խորհրդակցություններում, ժողովներում կամ մեթոդախորման նիստերում և այդ քննարկումների հիման վրա մշակվում են

հանձնարարություններ, ընդունվում են որոշումներ:

Այսինքն՝ արդյունքների մշակումը, ըստ էության, լինելով վերահսկողության կոնկրետ շրջանի վերջին փուլ, միաժամանակ դառնում է հետագա աշխատանքի պլանավորման հիմք:

## ՆԴՎ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒՄ

Դպրոցի ներքին վերահսկողության կարևորությունը թելադրում է նրա շարունակական զարգացում և կատարելագործում, ինչը նպատակային է իրականացնել երկու ուղղությամբ :

Առաջինը վերահսկողության աշխատանքի գիտամեթոդական մակարդակի բարձրացումն է .այն ենթադրում է, որ բոլոր այն աշխատողները, ում վստահված է վերահսկել ուսուցչի աշխատանքը,

պիտի լիարժեքորեն տիրապետեն այդ վերահսկման մեթոդիկային,պիտի կարողանան զուգակցել բարձր պահանջկոտությունը և բարեկիրթ վերաբերմունքը, պիտի լինեն սկզբունքային, հետևողական և, բնականաբար, պիտի ունենան գիտամանկավարժական լայն

մտահորիզոն:

Երկրորդ ուղղությունը վերահսկողության և ինքնավերահսկողության զուգակցումն է: Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի դիտարկումը, հաշվառումն ու ստուգումը վերահսկողություն է, իսկ երբ այդ նույն խնդիրների լուծման գործում մանկավարժական համակազմն է ակտիվորեն մասնակցում, ինքնավերահսկողություն է:

Ընդ որում` ինքնավերահսկողությունը լինում է ոչ միայն մանկավարժական համակազմի, այլև յուրաքանչյուր աշխատողի աշխատանքում: Ուսուցիչն ամեն օր պլանավորում է իր դասը, հետո վերլուծում նրա ընթացքը, վերհանում առաջացած դժվարությունները, դրանց հաղթահարման ուղիներ որոնում, այսինքն` ուսուցչի ամենօրյա աշխատանքը յուրօրինակ ինքնավերահսկողություն է և մեծապես նպաստում է ուսուցման գործընթացի գիտական կազմակերպմանն ու մանկավարժական պատասխանատվության բարձրացմանը:

Կարևոր է նաև փաստել, որ հենց հմտորեն ու ճիշտ կազմակերպված ներդպրոցական վերահսկողությունն է զարգացնում աշխատողի ինքնահսկողությունը:

Այսպիսով` ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կարևոր բաղադրիչը` ներդպրոցական վերահսկողությունը, ունի բնութագրող,վերափոխող, խթանող, ուսուցանող, զարգացնող և դաստիարակող նշանակություն, և նրա հաջող իրականացմամբ է պայմանավորված

կրթական գործընթացի որակը:

**ՆԴՎ շրջանակներում առարկայական դրվածքներ, դասավանդման որակի ուսումնասիրություններ, դասալսումներ այդ ուղղությամբ**

№	<b>Թեմատիկա</b>	<b>կատարման ժամկետ</b>	<b>նպատակը</b>	<b>ՆԴՎ ձև</b>
1	<p>❖ Առարկայական նախագիտելիքների ստուգումներ /5,9 դաս./</p> <p><b>Առարկայական նախընտրություններ`</b> հայոց լեզու, գրականություն, մայրենի, մաթեմատիկա, հանրահաշիվ, երկրաչափություն, հայոց պատմություն, օտար լեզուներ:</p>	սեպտեմբեր	-դպրոցում ուսուցիչների դասավանդման որակի մեկնարկային ստուգումներ, -աշակերտների մոտ բարձրացնել պատասխանատվության զգացումը:	Դասալսումներ, դասերի համընդհանուր դիտարկումներ, քննարկումներ դասավանդվող առարկաների նախնական արդյունքների վերահսկողություն, կոմպլեքս ստուգումներ:
2	<p>❖ Զարգացնող, ուսումնական խաղերի կիրառումը 1-ին դասարաններում:</p> <p>❖ Ուսուցման կազմակերպման ձևերը, ակնկալվող վերջնարդյունքների հասնելու ուսուցչի մասնագիտական մոտեցումները ըստ պետական չափորոշչային և առարկայական չափորոշիչների /2-9 դաս./</p> <p><b>Առարկայական նախընտրություններ`</b> հայոց լեզու, գրականություն, մայրենի, մաթեմատիկա, հանրահաշիվ, երկրաչափություն, հայոց պատմություն, օտար լեզուներ, բնագիտական</p>	հոկտեմբեր	-խաղերի ձգտումը զարգացնել 6 տարին նոր լրացած երեխայի մոտ, դիդակտիկ խաղերը կարևորել որպես ճանաչողական գիտելիքների ձեռքբերման միջոց: <p>-կարևորել վերջնարդյունքները՝ որպես առարկայական ծրագրերի կատարման ուղենիշ, սովորողի կողմից ուսումնական առարկաների ծրագրերի բովանդակության յուրացման, ինչպես նաև ուսուցման</p>	Դասալսումներ, դասերի նպատակայնության և արդյունավետության քննարկումներ, դասարանական-ընդհանրական դիտարկումներ, ուսուցիչների գործունեության և բազմակողմանի վերլուծություն, ֆրոնտալ ստուգումներ:

	առարկաներ:		գործընթացում դաստիարակության ձևավորման բաղադրիչ, որոնք բխում են հանրակրթության հիմնական նպատակներից:	
	❖ << Մայրենի >>	Հոկտեմբեր- նոյեմբեր	ա) Սովորողների ընթերցանության ուսումնասիրում 2-3- րդ դասարաններում: բ) 1-ին դասարանում- դասալսումներ:	
3	<p>❖ Ռուսաց լեզվի ուսուցումը 2-9-րդ դասարաններում:</p> <p>/նախալրատման շրջանի նախագիտելիքների, կարող ությունների և հմտությունների մակարդակի ձևավորումը կրտսեր դպրոցում/</p> <p>/ լեզվաիմացությունը, լեզվամտածողությունը հիմնական դպրոցում/</p> <p><b>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը`</b> դերային խաղեր, բաց դասեր, դաս- միջոցառումներ, պոեզիայի ժամեր, S2S դասեր, մուլտիմեդիաներ, գրավոր աշխատանքներ, «լավագույն ձեռագիր» մրցույթ:</p> <p>Միջոցառում &lt;&lt;В гостях у сказки&gt;&gt; Բաց դաս 6-րդ դաս. &lt;&lt; Прямое и переносное значение&gt;&gt;</p>	նոյեմբեր	<p>- Ռուսաց լեզվի դրվածքի ուսումնասիրություն, առարկայի կարևորում, -աշակերտների կողմից գիտելիքների յուրացման գործընթացի փուլային վերահսկողություն, որի ընթացքում պարզվում է նրանց գիտելիքների մակարդակը, հմտությունների և կարողությունների տիրապետումը, ինքնուրույն սովորելու կարողությունը: -դասերի կազմակերպման ձևերը, նորի ուղերձը, -երեխաների ակտիվությունը և ներգրավվածությունը դասապրոցեսին:  -գնահատել</p>	<p>Դասալսումներ, դասի պլանավորման քննարկումներ, դասերի փուլայնության դիտարկումներ, աշակերտների ներգրավվածու թյան ուսումնասիրու մ, ռուսաց լեզվի ԳԿՀ իմացական մակարդակի ուսումնասիրու մ:</p> <p>Դասալսումներ, ընթերցանությա ն կազմակերպմա ն ձևերի քննարկումներ, , աշակերտների ներգրավվածու</p>



<p>Ուրախ դասամիջոց Բաց դաս 6-րդ դաս &lt;&lt;Языки-это так просто&gt;&gt; &lt;&lt;Про козленка, который умел считать до десяти&gt;&gt;</p> <p>❖ Արտադասարանական ընթերցանություն /3-4 դաս./</p>		<p>սովորողների ընթերցելու կարողությունները, վերլուծել և մշակել գործողությունների ընթերցանության բարելավման ուղղությամբ: -կարևորել ընթերցանությունը որպես սովորողների գնահատման գործիք: -ընթերցանության ուսուցման արդյունքների մշտադիտարկում:</p>	<p>թյան ուսումնասիրում, ընթերցանության և մշտադիտարկում:</p>
<p>❖ &lt;&lt; Մաթեմատիկա&gt;&gt;</p>	<p>Նոյեմբեր-դեկտեմբեր</p>	<p>&lt;&lt;Մաթեմատիկայի դրվածքը 4-րդ դասարանում&gt;&gt;- դասալսումներ.</p>	
<p>4</p> <p>❖ Տեխնոլոգիա 5-րդ դաս. ❖ Բաց դաս &lt;&lt; Խոհարարություն&gt;&gt; թեմայից: ❖ Բաց դասեր, սեմինարներ &lt;&lt; Նյութի գեղարվեստական մշակում&gt;&gt;թեմայից 6-րդ դաս. ❖ «Ես և երաժշտությունը» խորագրով մեկշաբաթյա փաթեթ / 1-7 դաս./ ❖ «Ոչ միայն նկարում ենք,այլև մեկնաբանում» խորագրով առարկայական շաբաթ /1-7 դաս./ ❖ «Շախմատ ենք խաղում» խորագրով առարկայական շաբաթ /2-4 դաս./</p> <p><b>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝</b> դերային խաղեր,բաց դասեր,դաս-</p>	<p>դեկտեմբեր</p>	<p>- Երաժշտությունը, տեխնոլոգիան և կերպարվեստը որպես ուսումնական առարկաներ,որոնք կարևոր դեր ունեն երեխայի՝ իբրև մարդ -անհատի ձևավորման և զարգացման վրա տարբեր՝ գաղափարական, կամային, մտավոր, ստեղծագործական, բարոյական, գեղագիտական, հուզական որակներով: -սովորողների ստեղծագործելու համար պայմանների ստեղծում, -կամային որակների զարգացումը կրտսեր դպրոցականների</p>	<p>- դասալսումներ, դիտարկումներ, ուսումնասիրություններ՝ անհատական և կոմպլեքս, -գնահատման ձևերի կիսառումը գործնական աշխատանքներում, - գեղագիտական նախասիրությունների զարգացման մակարդակի դիտարկում, - նոտագրության</p>

	<p>միջոցառումներ, ցուցահանդեսներ, ՏՀՏ դասեր, երաժշտական ունկնդրումներ, մուլտիմեդիաներ, խմբային աշխատանքներ, հայ շախմատիստներ, շախմատային մրցաշարեր՝ միջդասարանային և ներդասարանային:</p>		<p>մոտ շախմատի դասերին, համագործակցություն, մրցակցություն:</p>	<p>ստուգումներ, -տեխնոլոգիայի դասավանդման ձևերի և մեթոդների դիտարկում,  -շախմատի գործունեության և ուսումնասիրում:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ Տեխնոլոգիա 5-րդ դաս.</li> <li>❖ Բաց դաս &lt;&lt; Խոհարարություն &gt;&gt; թեմայից:</li> <li>❖ Բաց դասեր, սեմինարներ &lt;&lt; Նյութի գեղարվեստական մշակում &gt; թեմայից 6-րդ դաս.</li> </ul>			
<p><b>5</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ «Մարզական նախընտրությունները դպրոցում» խորագրով միամսյակ / 5-9 դաս./</li> <li>❖ «Մարմնամարզական ընդունակությունների զարգացումը կրտսեր դպրոցում» / 1-4 դաս/</li> </ul> <p><b>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝</b> միջդասարանային մրցաշարեր, քանավոր դասեր, ներդասարանային մրցաշարեր, ավանդական դասեր:</p>	<p>հունվար</p>	<p>-առողջ, համակողմանի զարգացած, աշխատանքային գործունեությանը պատրաստ, սեփական ուժերի հանդեպ վստահ, առողջ և անվտանգ կենսակերպ դրսևորող, արտակարգ իրավիճակներում կողմնորոշվող ու նախաձեռնող քաղաքացի՝ ձևավորելը՝ առարկայից ելնելով:</p> <p>-առողջ ապրելակերպի ԳԿՀ մակարդակը 8-9 դասարաններում:</p>	<p>Դասալսումներ, քննարկումներ, գնահատման համակարգի կիառման մոնիթորինգ, ստուգաքննների նախապատրաստման աշխատանքներ ի կազմակերպման արդյունավետ մեխանիզմների դիտարկում և քննարկում:</p>

<p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ «Հագարագանձ մայրենի» խորագրով առարկայական միամսյակ /5-9 դաս./</li> <li>❖ «Միրում եմ քեզ ,իմ մայր լեզու» խորագրով միամսյակ /3-4 դաս./</li> </ul> <p>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝ բաց դասեր, ՏՏՏ դասեր, դերային խաղեր-ներկայացումներ, ,ավանդական դասեր, պատի թերթերի լույսընծայում, Մեծն լոռեցու ստեղծագործությունների քննարկում, «Ազգային գրադարանային շաբաթ», ընթերցումնը-պոեզիայի ժամեր, գրական երաժշտական միջոցառումներ, հայկական կինոների դիտումներ, Խնկոյանական օրեր:</p> <p>Օրագիր հայ գրողներ - Շ. Թումանյանի ստեղծագործությունները այլ լեզուներում:</p> <p>Դարերդ հայերեն են գալու: Թումանյանի հետ, Շ. Սահակյան &lt;&lt; Ինձ բացակա չդներ &gt;&gt;</p> <p>Քաջ Նազարը, Թումանյան անմահ ստեղծագործությունները, Անադարտպահենք մեր մայրենին:</p>	<p>փետրվար</p>	<p>-մայրենիի, հայոց լեզվի և գրականության չափորոշային վերջնարդյունքների ապահովում, -գրադարան-աշակերտ կապի ամրապնդում, -սերը դեպի գիրքն ու ընթերցանությունը, միմյանց գիրք նվիրելու ավանդույթի պահպանում, - հայոց լեզվի դրվածքի ուսումնասիրություն, առարկայի կարևորում:</p>	<p>Դասալսումներ, գրավոր աշխատանքներ ,ԳԿՀ համակարգի մակարդակի ուսումնասիրումներ, կենտրոնացված քննությունների և գիտելիքների ստուգումների նախապատրաստման աշխատանքների կազմակերպման արդյունավետ մեխանիզմների դիտարկում և քննարկում:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ Լեզվական գիտելիքների ուսուցումը,</li> <li>❖ &lt;&lt; Մայրենիի դասերին &gt;&gt;-դասի դրվածքը 4-րդ դասարանում:</li> </ul>			

<p>7</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>❖ «Մոզականը մաթեմատիկայում» առարկայական միամսյակ /2-9 դաս./</li> <li>❖ «Դարն ինֆորմատիկայինն է» խորագրով առարկայական շաբաթ /6-9 դաս./</li> </ul> <p><b>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝</b> Բաց դասեր, S2S դասեր, վիկտորինաներ, ,ավանդական դասեր, պատի թերթերի լույսընծայում, մուլտիմեդիաներ, տեղեկատվական դասեր , Պի թվի մարաթոնը, գրավոր աշխատանքներ:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>❖ Ֆրանկոֆոնիայի օրեր» առարկայական շաբաթ: Բաց դաս- 5րդ դաս. &lt;&lt;Xotre maison&gt;&gt; Միջոցառում- &lt;&lt; Ֆրանսերենը մեր մոլորակում&gt;&gt; Ֆրանսիական երգերի ունկնդրում դասամիջոցներին</li> <li>❖ Անգլերենի ուսուցումը դպրոցում /3-9 դաս./ Բաց դաս- &lt;&lt; Holidays&gt;&gt; Միջոցառում &lt;&lt;Beauty and the Beast&gt;&gt; Բաց դաս.</li> </ul>	<p>մարտ</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- մեծացնել սերը և հետաքրքրությունը մաթեմատիկայի և ինֆորմատիկայի նկատմամբ ցույց տալ մաթեմատիկայի հետաքրքիր և առեղծվածային կողմերը,</li> <li>- չափորոշչային վերջնարդյունքների ապահովում,</li> <li>- գործնական հմտությունների ձևավորումը մաթեմատիկայի և ինֆորմատիկայի ուսուցման գործընթացում,</li> <li>- զարգացնել աշակերտների տրամաբանական մտածողության ուղղությամբ տարվող աշխատանքները,</li> <li>- մաթեմատիկայի դրվածքի ուսումնասիրություն, առարկայի կարևորում:</li> <li>- Ֆրանկոֆոն երկիր Հայաստանի մասին գիտելիքների կարևորում, Օտար լեզուների ԳԿՀ համակարգի մակարդակի</li> </ul>	<p>Դասալսումներ, գրավոր աշխատանքներ , ԳԿՀ համակարգի մակարդակի ուսումնասիրումներ, կենտրոնացված քննությունների և գիտելիքների ստուգումների նախապատրաստման աշխատանքներ ի կազմակերպման արդյունավետ մեխանիզմների դիտարկում և քննարկում:</p> <p>Դասալսումներ, դասերի դիտարկումներ, քննարկումներ, տառաճանաչության ստուգումներ, լեզվաիմացության ուսումնասիրում, գրավոր աշխատանքներ :</p> <p>ՆԴՎ ձևերը՝ նախնական, կոմպլեքս, անհատական:</p>
----------	--	-------------	---	--

<p>&lt;&lt;Season&gt;&gt; 5-րդ դաս.</p> <p>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝ բաց դասեր, SZS դասեր, տեղեկատվական դասեր, միջոցառումներ, գրավոր աշխատանքներ:</p> <p>❖ «ՔՊ միջազգային օր, ԱԻ հիմնահարցեր» խորագրով առարկայական շաբաթ /8-9 դաս/</p> <p>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝ բաց դասեր, SZS դասեր, տեղեկատվական դասեր, դաս-միջոցառումներ, ուսումնական վարժանքներ, գործնական դասեր:</p>		<p>ուսումնասիրում  ,չափորոշչային  վերջնարդյունքների  կարևորում:</p> <p>ՆԶՊ դրվածքի ուսումնասիրություն, առարկայի կարևորում,  -  ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը դպրոցում,  -միջառարկայական կապի ապահովում:</p>	<p>Դասալսումներ, քննարկումներ, տարհանման պլանի իրագործման աշխատանքների ամփոփում-քննարկում:</p>
<p>8</p> <p>❖ «Բնագիտական շնչով» խորագրի ներքո առարկայական շաբաթներ /Ֆիզիկա, քիմիա, կենսաբանություն, աշխարհագրություն, բնագիտություն, ես և շրջակա աշխարհը/</p> <p><b>Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝</b> բաց դասեր, SZS դասեր, վիկտորինաներ, ,ավանդական դասեր, պատի թերթերի լույսընծայում, մուլտիմեդիաներ, տեղեկատվական դասեր , Երկրի օր, Ջրի օր, Կենսաբազմազանության օր, Մեծն աստղագետը, գրավոր աշխատանքներ:</p>	<p>ապրիլ</p>	<p>-բնագիտական առարկաների դրվածքի ուսումնասիրություն, առարկայի կարևորում սովորողների աշխարհայացքի ձևավորման գործում,  - ԳԿՀ համակարգի մակարդակի ուսումնասիրում ,չափորոշչային վերջնարդյունքների կարևորում:</p>	<p>Դասալսումներ, գրավոր աշխատանքներ ,ԳԿՀ համակարգի մակարդակի ուսումնասիրումներ, քննությունների նախապատրաստման աշխատանքների կազմակերպման արդյունավետ մեխանիզմների դիտարկում և քննարկում:</p> <p>ՆԴՎ ձևերը՝ դասարանակա</p>

<p>Բաց դաս- &lt;&lt; Պահպանենք մեր մոլորակը&gt;&gt;  Էքսկուրսիա- &lt;&lt; Բնության թանգարան&gt;&gt;  Վիկտորինա -&lt;&lt;  Բնագիտության աշխարհում&gt;&gt;  Միջոցառում-&lt;&lt; Միասին մենք կարող ենք պահպանել աշխարհը&gt;&gt;  <b>Բնություն 5 դաս.</b>  Բաց դաս- &lt;&lt; Էներգիա&gt;&gt;  թեմայի ամփոփում  Էքսկուրսիա- &lt;&lt;  Պլանետարիում&gt;&gt;  <b>Կենսաբանություն</b>  Բաց դաս- &lt;&lt; Սնկեր&gt;&gt;,  &lt;&lt; Բույսեր&gt;&gt;  <b>Քիմիա</b>  Բաց դաս-&lt;&lt; Քիմիան որպես բնագիտության մաս&gt;&gt;  Պարբերական ժամացույցի պատրաստում- ինտերակտիվ դաս- 7-րդ դասարան  <b>Ֆիզկուլտուրա 6-8րդ դաս</b>  6-րդ դասարանների միջև սպորտլանդիա բանակի օրվան նվիրված  8-րդ դաս. Բաց դաս-&lt;&lt; Առողջ ապրելակերպ&gt;&gt;  Սպորտի օր՝ ապրիլի 6  Վոլեյբոլի մրցույթ- 9-րդ դասարան</p> <p>❖ Գրաճանաչության և թվաճանաչության ստուգում/ 1-ին դաս./</p>		<p>Նախագիտելիքների ստուգում կրտսեր դպրոցի առաջին դասարաններում, -ձևավորող գնահատման գործիքի կիրառումը:</p>	<p>ն- ընդհանրական, կոմպլեքս,անհատական:</p> <p>Գրավոր աշխատանքներ , դիտարկումներ, քննարկումներ:</p>
<p>9</p> <p>❖ Ռուսերենի տառաճանաչությունը կրտսեր դպրոցում</p> <p>❖ /2-րդ դաս./</p>	<p>մայիս</p>	<p>-տառերի իմացության ստուգում կրտսեր դպրոցի 2 դասարանում ռուսաց լեզվից, -լեզվաիմացության նախագիտելիքների</p>	<p>Գրավոր աշխատանքներ , դիտարկումներ, քննարկումներ:</p>

<p>❖ «Մեր պատմության հետքերով» խորագրով պատմահասարակագիտական առարկաների միամսյակ /5-9 դաս/ Դասերի կազմակերպման ձևերի ընտրանքը՝ բաց դասեր, SՀS դասեր, ,ավանդական դասեր, պատի թերթերի լույսընծայում, մուլտիմեդիաներ, տեղեկատվական դասեր , Հաղթանակներ օր, «Իմ սիրելի պատմական կերպարը» շարադրությունների մրցույթ , գրավոր աշխատանքներ:</p> <p>Բաց դաս. &lt;&lt; Մայիսյան հերոսամարտեր&gt;. 6-րդ դաս. Դաս էքսկուրսիա- Նժդեհի շունչը&gt;&gt; 7-րդ դաս. Բաց դաս- &lt;&lt; Կիլիկիայի հայոց արքաներ&gt;&gt; Դաս էքսկուրսիա &lt;&lt; Այցելություն Սարդարապատ&gt;&gt;- 8-րդ դաս.</p>		<p>մշտադիտարկում:</p> <p>- պատմահասարակագիտական առարկաների դրվածքի ուսումնասիրություն, առարկայի կարևորում սովորողների աշխարհայացքի ձևավորման գործում,</p> <p>- հայրենասիրական դաստիարակությունը դպրոցում:</p> <p>Այցելություն Նժդեհի շիրիմին:</p>	<p>Դասալսումներ, գրավոր աշխատանքներ , ԳԿՀ համակարգի մակարդակի ուսումնասիրումներ, քննությունների նախապատրաստման աշխատանքներ ի կազմակերպման արդյունավետ մեխանիզմների դիտարկում և քննարկում:</p>
---	--	---	---

**2023 -2024 ուսումնական տարում գործածվող ՆԴՎ ձևերը և մեթոդները**

- ❖ *ֆրոնտալ*
- ❖ *գրույցներ*
- ❖ *թեմատիկ*
- ❖ *դասալսումներ / տնօրենի կողմից՝ շաբաթական 1-2 ժամ, ուս. գծով տնօրենի տեղակալի կողմից՝ շաբաթական 4-5 ժամ, ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալի կողմից՝ 2 ժամ, մ/մ նախագահների կողմից շաբաթական 1 ժամ, փոխադարձ դասալսումներ՝ ամսական 1 ժամ/:*
- ❖ *անհատական*
- ❖ *համադարձական*
- ❖ *ընթացիկ*
- ❖ *համակցված*
- ❖ *օպերատիվ*
- ❖ *կոլեկտիվ:*

Վերահսկողության տևողությունը կախված է ընտրված աշխատանքների ծավալից:

Վերահսկողության արդյունքները (տեղեկանքներ, վերլուծություններ, հաշվետվություններ, խորհրդատվություններ) պետք է հրապարակվեն, հասանելի լինեն դպրոցի ցանկացած աշխատակցի համար, ինչպես նաև լսումներ կազմակերպվեն տնօրենի, տնօրենի տեղակալների մոտ, մանկավարժական խորհրդում, մ/մ նիստերին:



**Գլուխ 8. Գալիք /2024-2025/ ուսումնական տարվա  
նախապատրաստական**

**Ա Շ Խ Ա Տ Ա Ն Ք Ն Ե Ր**

<b><i>Աշխատանքի բովանդակությունը</i></b>	<b><i>Կատարման ժամկետ</i></b>	<b><i>պատասխանատուներ</i></b>
1. Համադպրոցական ծրագրի կազմում	Հունիս	տնօրինություն
<b><i>Աշխատանք կադրերի հետ</i></b>	Հունվար	տնօրեն
1. Կադրերի վերադասավորում		
2. Կադրերի պահանջարկի հրապարակում	Հունվար	տնօրինություն
<b><i>Փաստաթղթերի հետ աշխատանք</i></b>	հունիս	տնօրինություն, մ/մ նախագահներ
1. Դպրոցի տարեկան աշխատանքային պլանի վերլուծություն:		
2. Նոր ուստարվա աշխատանքային պլան:	հունիս	տնօրինություն, մ/մ նախագահներ
3. Փաստաթղթերի արխիվացում	հունիս	տնօրինություն
<b><i>Հանրակրթություն</i></b>	հունիս	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
1. Ապագա I դաս-ցիների ծնողական ժողովներ:		
2. IX դաս-ցիների ծնողական ժողովներ:	ապրիլ – մայիս	դասղեկներ ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ
<b><i>Տնտեսվարություն</i></b>		
1. Դպրոցի ստենդների, ցուցանակների թարմացումներ, նորացումներ:	հունիս	ՄԿԱ գծով տնօրենի տեղակալ, ԴԱ կազմակերպիչ

## ԳԼՈՒԽ 8

### 2023-2024 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ՕՐԱՑՈՒՅՑԱՅԻՆ ՊԼԱՆ

	<b>Միջոցառման (աշխատանքի) անվանումը</b>	<b>Կատարող/  Պատասխանատու</b>	<b>Ժամկետը,  Աշխատանքի Պարբերակա նությունը</b>	<b>Նշումներ</b>
--	---	---------------------------------------	--	-----------------

**ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ**

1	Իրականացնել վերահսկողություն <ul style="list-style-type: none"> <li>• Պլանավորված աշխատանքների կատարման</li> <li>• Հաճախումների, դրանց հաշվառման:</li> </ul>	Տնօրենություն, դասղեկներ,	Ամիսը մեկ անգամ	
2	Պահպանել կանոնադրությամբ, ներքին իրավական ակտերով և կարգապահական կանոններով սահմանված պահանջները:	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում	
3	Վերահսկել աշակերտների ուշացումները և անհարգելի բացակայությունները, ժամանակին կանխել դրանք՝ առաջնորդվելով օրենքով սահմանված կարգով:	Տնօրենություն դասղեկներ	Ամեն օր	
4	Հաշվառել սոցիալապես անապահով երեխաներին, ապահովել նրանց անվճար դասագրքերով:	Տնօրենություն դասղեկներ	Օգոստոս- սեպտեմբեր	
5	Կազմակերպել <ul style="list-style-type: none"> <li>• սովորողների դաստիարակչական, արտադասարանական, արտադպրոցական աշխատանքները / անհնարինության դեպքում հեռավար/</li> <li>• ԴԱԿ-ի , ուսուցչի օգնականի գործունեությունը</li> </ul>	ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուսումնական տարվա ընթացքում	
6	Կազմել հաշվետվություններ ուստարվա դաստիարակչական գործունեության վերաբերյալ	ՄԿԱ գծով տեղակալ	I , II կիսամյակների վերջում	

**ՈՒՍՈՒՄՆԱԴԱՍՏԻԱԸՄԿՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ  
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ**

1	<p>Դպրոցում դաստիարակչական համակարգի կատարելագործման նպատակով անհրաժեշտ է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• դաստիարակչական գործընթացներում առաջնորդվել միասնական սկզբունքներով և կանոններով, միասնական մանկավարժական պահանջներով</li> <li>• ծնողներին ակտիվորեն մասնակից դարձնել դպրոցի դաստիարակչական գործընթացներին:</li> </ul>	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուստարվա ընթացքում
2	<p>Ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցներ աշակերտների միջև, ինչպես նաև աշակերտների և ուսուցիչների միջև բավարար համագործակցություն, ինչպես նաև միմյանց հետ հաղորդակցվելու համար դրական միջավայր ստեղծելու ուղղությամբ:</p>	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ, դասղեկներ	Ուստարվա ընթացքում
3	<p>Յուրաքանչյուր աշակերտի նկատմամբ ցուցաբերել անհատական մանկավարժական աջակցություն, ինչպես նաև հատուկ մանկավարժական միջոցառումներ կազմակերպել դժվար դաստիարակվող երեխաների հետ:</p>	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ, ուսուցչի օգնական	Ուստարվա ընթացքում
4	<p>Մշտապես մոնիթորինգի ենթարկել, վերլուծել դպրոցի դաստիարակչական միջավայրը և, բացահայտելով</p> <p>առկա խնդիրները և բացթողումները, ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցառումներ:</p>	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
5	<p>Աշխատանք տանել սովորողների վարքի, վարվեցողության նորմերի և կանոնների ապահովման ուղղությամբ:</p>	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում

6	Ընդլայնել ինչպես դասարանների, այնպես էլ առանձին աշակերտների ներդրողական և արտադրողական դաստիարակչական բնույթի միջոցառումներին մասնակցելու հնարավորությունները:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
7	Կազմակերպել աշակերտների ինքնակառավարման աշխատանքները, ներգրավել մշակութային կյանքին, կազմակերպել այցելություններ թատրոններ, թանգարաններ, պատկերասրահներ:	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ Դասղեկներ	Ուստարվա ընթացքում
8	Բարձր դասարաններում պարբերաբար կազմակերպել դասախոսություններ, բանավեճեր, քննարկումներ կլոր սեղանի շուրջ, որոնք էլ կնպաստեն աշակերտների ինքնակրթության և մտքի հարստացմանը:	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
9	Կազմակերպել ցերեկույթներ, բաց դասեր, վիկտորինաներ, առարկայական շաբաթներ ուսումնական առարկաներից /անհնարինության դեպքում առցանց/:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
10	Լույս ընծայել պատի թերթեր: Ստեղծել առարկայական անկյուններ՝ նվիրված նշանավոր մարդկանց կյանքին ու գործին:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ	Ուստարվա ընթացքում
11	Աշակերտներին ներգրավել մշակութային կյանքին,  Հայտնաբերել շնորհալի երեխաներին, համապատասխան նախապայմաններ ստեղծել այդ երեխաների հետագա զարգացման համար:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
12	Ստեղծել վահանակներ	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
13	Հայտնաբերել շնորհալի երեխաներին, համապատասխան նախապայմաններ ստեղծել այդ երեխաների հետագա	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ	Ուստարվա ընթացքում

	զարգացման համար:	ԴԱԿ	
14	Սովորողների կողմից կրճատել տարբեր օրինախախտումների և նրանց մոտ առկա վնասակար սովորույթների մակարդակը:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ	Ըստ անհրաժեշտու թյան
15	Հետևողական աշխատանք տանել աշակերտների գեղագիտական դաստիարակության գործի բարելավման ուղղությամբ:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
16	Աշակերտների օգնությամբ ձևավորել միջանցքներն ու դասասենյակները, կազմակերպել գեղարվեստական միջոցառումներ:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ	Ուստարվա ընթացքում
17	Բարձրացնել տեխնոլոգիայի դասընթացների ճիշտ կազմակերպման, աշակերտների մասնագիտական կողմնորոշման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների որակը:	Տնօրենություն, դասղեկներ	Ուստարվա ընթացքում
18	Կազմակերպել նպատակային և թեմատիկ էքսկուրսիաներ հանրապետության տարբեր վայրեր, հանդիպումներ այլ դպրոցների սովորողների հետ:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
19	Անցկացնել միջոցառումներ՝ նվիրված նշանավոր իրադարձություններին, տոներին/անհնարինության դեքում հեռավար/. մեծ ուշադրություն դարձնել աշակերտների ռազմահայրենասիրական դաստիարակությանը:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
20	Կազմակերպել ա/միջոցառումներ գիտաժողովներ, սեմինարներ, մեծարման երեկոներ, դաս-միջոցառումներ, ինտելեկտուալ խաղ-մրցույթներ:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
21	Սահմանել բաց դռների օր, ապահովել ծնող-ուսուցիչ կապը:	ՄԿԱ փոխտնօրեն Դասղեկներ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում
22	Կազմակերպել և անցկացնել արտակարգ իրավիճակների կանխման, դրանց կանխարգելման ու հետևանքների նվազեցմանն ուղղված միջոցառումներ /անհնարինության դեպքում հեռավար/: Զրույցներ հետևյալ թեմաներով. ա/Աղետների ռիսկի նվազեցման կրթություն դասընթացներ բ/վտանգի բացահայտում և գնահատում	Տնօրեն ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ Զինղեկ	Ուստարվա ընթացքում

	գ/բնական և տեխնաձին վտանգներ պարապմունքներ:		
23	Դասասենյակներում կազմակերպել առողջարարական դասամիջոցներ և մարմնամարզական թուղթեր:	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ Ֆիզկուլտուրայի ուսուցիչ	Ուստարվա ընթացքում
<b>Աշխատանք մանկավարժական աշխատողների հետ Դասղեկներ</b>			
<b>Պաշտոնային պարտականությունը. Կազմակերպել և վերահսկել դասղեկների գործունեությունը:</b>			
1	Դասղեկների տարեկան աշխատանքային պլանների մշակման վերահսկում և ներկայացում հաստատման	ՄԿԱ գծով տեղակալ դասղեկներ	<b>Օգոստոս-սեպտեմբեր</b>
2	Սեմինար-խորհրդակցություններ դասղեկների հետ:	Տնօրեն ՄԿԱ գծով տեղակալ դասղեկներ	Ուստարվա ընթացքում
3	Դասղեկական ժամերի մշտադիտարկում:	ՄԿԱ գծով տեղակալ	Պարբերաբար
4	Դասղեկներին հանձնարարել աշխատանքային պլանի հիմքում ամրագրել հետևյալ դրույթները. Ստեղծել դասարանական ամուր կոլեկտիվ Աշակերտներին տալ հայեցի դաստիարակություն, նրանց մեջ արթնացնել ազգային արժանապատվություն և հպարտություն: Աշակերտի մոտ ձևավորել հարգալից վերաբերմունք լեզվի, մշակույթի և ազգային ավանդույթների նկատմամբ՝ դարձնելով նրան այդ արժեքների կայուն կրող: Զարգացնել սովորողների ճանաչողական հմտությունները:	ՄԿԱ գծով տեղակալ	<b>Սմեն ամիս</b>

5	Դաստիարակական ժամերի թեմատիկայի նպատակային ընտրություն՝ ելնելով սովորողների տարիքային առանձնահատկություններից (համագործակցության, հանդուրժողականության, ստեղծագործականության, քննադատական մտածողության խթանում, տարբեր կարողություններով երեխաների ներուժի վերհանում և խրախուսում, արժեհամակարգի ձևավորում):	ՄԿԱ գծով տեղակալ , դաստիարակներ	Ուստարվա ընթացքում	
6	Հայտարարել դաստիարակական ժամերի թեմատիկ շաբաթներ./անհնարինության դեպքում հեռավար հարթակ/ այդ թվում՝ «Մասնագիտական կողմնորոշում», «Բնապահպանություն և կայուն զարգացում», «Մեդիա գրագիտություն», «Ինքնագնահատում», «Հաղորդակցական հմտությունների զարգացում», «Հանդուրժողականություն» «Թմրամոլության վնասները», «Ի՞նչ է թրաֆիքինգը» և այլ թեմաներով:	ՄԿԱ գծով տեղակալ , դաստիարակներ,	Պարբերաբար	
<b>Ուսուցիչներ</b>				
1	Ուսուցիչներին ծանոթացնել ՀՀ կառավարության որոշումներին, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության հրամաններին, հրահանգներին և այլ նորմատիվ փաստաթղթերին:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ	Պարբերաբար	
2	Դպրոցական ընդհանուր ավանդույթների, մշակույթի և բարենպաստ մթնոլորտի ձևավորում և պահպանում:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուստարվա ընթացքում	



3	Առարկայական ուսուցիչների հետ համագործակցությամբ՝ դաստիարակչական բաղադրիչի արդյունավետ ինտեգրում ծրագրային նյութի մեջ:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուստարվա ընթացքում
4	Դասալսումներ՝ դասի դաստիարակչական կողմը գնահատելու նպատակով:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուստարվա ընթացքում
5	Մեմինար-խորհրդակցություններ՝ նվիրված դասալսումների վերլուծությանը:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուստարվա ընթացքում
6	Դպրոցում առկա խնդիրների՝ ուսուցիչների հետ համատեղ լուծմանն ուղղված մեխանիզմների մշակում:	Տնօրեն, ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուստարվա ընթացքում
7	Աջակցել ուսուցիչներին իրենց ինքնակրթության գործում:	Տնօրի նու- թյուն	Ուստարվա ընթացքում

**Սովորողների հետ դաստիարակչական  
աշխատանքների կազմակերպիչ  
Համագործակցություն ՄԿԱ տնօրենի տեղակալի և կազմակերպիչ՝  
պաշտոնային պարտականությունների շրջանակում**

1	ԴԱԿ-ի տարեկան աշխատանքային պլանի համատեղ մշակում և ներկայացում հաստատման	ԴԱԿ / ՄԿԱ գծով տեղակալ	Սեպտեմբեր
2	Աշակերտական խորհրդի աշխատանքների համատեղ պլանավորում և վերահսկում	ԴԱԿ / ՄԿԱ գծով տեղակալ	Ուստարվա ընթացքում

**Մասնագիտացված կրթական աջակցություն**

**Պաշտոնային պարտականությունը. Համակարգել մասնագիտացված կրթական  
աջակցության ծառայությունները՝ ուսուցչի օգնական**

**Ուսուցչի օգնական**

1	Ուսուցչի օգնականի տարեկան պլանի քննարկում	ՄԿԱ գծով տեղակալ , ուսուցչի օգնական	Սեպտեմբեր
---	---	--	-----------

2	Կատարված աշխատանքի վերահսկողություն՝ վերլուծություն, քննարկում, գնահատում	ՄԿԱ գծով տեղակալ , ուսուցչի օգնական	Պարբերաբար	
---	---	-------------------------------------	------------	--

**Աշխատանք աշակերտների հետ**

Պաշտոնային պարտականությունները.

-Աշխատանք տանել սովորողների վարքի կուլտուրայի, վարվեցողության նորմերի և կանոնների ապահովման ուղղությամբ

-Հսկողություն իրականացնել սովորողների առաջադիմության և վարքի նկատմամբ.

-Կազմակերպել սովորողների հանգիստն ու ժամանցը:

1	Աշակերտական ընդհանուր ժողով	Տնօրեն ՄԿԱ գծով տեղակալ		
2	Դասարանական խորհուրդների ձևավորում՝ ըստ խմբերի	Դասղեկներ ՄԿԱ գծով տեղակալ	Սեպտեմբեր	
3	Աշակերտական խորհրդի ձևավորում	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Սեպտեմբեր	
4	Աշակերտական խորհրդի նախագահի ընտրություն	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Սեպտեմբեր	
5	Աշակերտական խորհրդի ժողով	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Սեպտեմբեր	
6	Աշակերտական ինքնավարության բարելավման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների վերահսկում:	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում	
7	Երեխաների իրավունքների և հետաքրքրությունների պաշտպանության համար անհրաժեշտ նախապայմանների ապահովում:	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում	
8	Դպրոցի ինքնավարության օղակների միջև լիազորությունների հստակ բաշխում և վերջիններիս միջև սերտ համագործակցության ապահովում:	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Սեպտեմբեր	
9	Աշակերտների ներգրավում՝ <ul style="list-style-type: none"> <li>• դպրոցում կարգուկանոնի պահպանման գործընթացում</li> <li>• դպրոցական և ռազմահայրենասիրական միջոցառումների կազմակերպմանը</li> <li>• առարկայական շաբաթների կազմակերպմանը</li> </ul>	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ	Ուստարվա ընթացքում	

**Սոցիալապես անապահով երեխաներ**

**Պաշտոնային պարտականությունը. Միջոցներ ձեռնարկել սոցիալապես անապահով երեխաներին օգնություն ցույց տալու համար**

1	Սոցիալապես անապահով երեխաների բացահայտում և հաշվառում	ՄԿԱ գծով տեղակալ Դասղեկներ
2	Սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաներին հնարավորության սահմաններում դասագրքերով, հագուստով և գրենական պիտույքներով ապահովում:	Տնօրինություն Դասղեկներ

**Անցանկալի վարք ցուցաբերող երեխաներ**

**Պաշտոնային պարտականությունը. Աշխատանք տանել սովորողների վարքի կուլտուրայի, վարվեցողության նորմերի և կանոնների ապահովման ուղղությամբ**

1	Անցանկալի վարք ցուցաբերող երեխաների հաշվառում	ՄԿԱ գծով տեղակալ ԴԱԿ, դասղեկներ	Ըստ անհրաժեշտության
2	Անցանկալի վարքի պատճառների ուսումնասիրություն և համապատասխան աշխատանքի պլանավորում	ՄԿԱ գծով տեղակալ դասղեկ , ծնող	Ըստ անհրաժեշտության
3	Հակաիրավական և հանցագործ վարք ունեցող երեխաների հետ աշխատանք	ՄԿԱ գծով տեղակալ , դասղեկ, ծնող, ոստիկանության և անչափահասների գործերով աշխատակից	Ըստ անհրաժեշտության